

1 FASEA – KONTSULTA MEDIKUEN IREKIERARAKO GIDA

2020ko maiatzaren 11n osatutako informazioa

Estatuko araudia: SND/388/2020 Agindua, maiatzaren 3koa, eta SND/399/2020 Agindua, maiatzaren 9koa.

Araudi autonomikoa: Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren maiatzaren 5eko Agindua (maiatzaren 10ean argitaratua) eta Lehendakaritzaren maiatzaren 10eko 8/2020 Dekretua.

Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren maiatzaren 5eko Aginduak, martxoaren 24ko Agindua berariaz indargabetzen duenak, **berretsi egiten du kontsulta medikoak ireki daitezkeela** maiatzaren 9ko SND/399/2020 Aginduan ezarritako mugak, **higiene- eta prebentzio-neurriak betez**. Neurri horiek maiatzaren 3ko SND/388/2020 Aginduan zeuden ia berdinak dira.

Hauek dira alde azpimarragarri bakarrak:

- a) **Kontsultaren% 30eko edukiera mugatzea:** itxarongelan egon daitezkeen pertsonen muga gisa interpreta daiteke, betiere bi metroko segurtasun-distantzia errespetatuz, lehen ezingo bailitzateke pazienterik egon itxarongelan.
- a) **Euskadi osoan lekualdatzeko aukera, osasun-arrazoiengatik:** lehen, lekualdaketa udalerrri barruan bakarrik egin zitezkeen, eta kanpoan lekualdatzeko baimena ematen zen zerbitzu hori bertan ez zegoenean.

1 SND/388/2020 AGINDUAK ETA MAIATZAREN 10EKO 8/2020 DEKRETUAK

EZARRITAKO IREKITZEKO BALDINTZAK

1. **Aurretiko hitzordua:** jada ez da beharrezkoa aurretiko hitzordurik, baina kontsultan gehieneko edukiera% 30ekoa izango da.
2. **Itxarongela:** pazienteak egon ahal izango dira itxarongelan, edukieraren% 30eko mugarekin.
3. **Behar bezala bereiztea:** pazienteak administrazio-eremuan artatzeko, behar bezala bereiztea bermatu beharko da, eta, ezinezkoa bada, erakusmahaiak edo manparak instalatuz.
4. **65 urtetik gorakoentzako lehentasunezko ordutegia:** beren ibilaldietarako eta jarduera fisikorako ordutegi-tarteekin bat etorri beharko duen lehentasunezko arreta-ordutegia ezarriko da.
5. **Osasun-arrazoiengatik Euskadi barruan egin beharreko joan-etorriak:** Lehendakariaren maiatzaren 10eko 8/2020 Dekretuaren 2.1 artikulua hiru lurralde historikoen artean lekualdatzea baimentzen du, osasun-arrazoiengatik.

2 GARBITASUNA

Maiatzaren 9ko SND/399/2020 Aginduan jasotako higiene-neurriak maiatzaren 3ko SND/388/2020 Aginduan jasotako berberak dira:

1. **Gutxienegunegun bitan garbitzea eta desinfektatzea:**
 - a) Bat, nahitaez, egunaren amaieran
 - b) Egunegun zehar, ahal dela eguerdian, mantentze-lanei eskainitako irekitze-etenaldi batean.
2. **Lixiba diluzioak (1:50) edo birusen aurkako aktibitatea duten desinfektatzaileak:** produktu horiek erabili beharko dira.
3. **Maiz ukitzen diren gainazalak:** maiz ukitzen diren gainazalak garbituko dira, hala nola, heldulekuak, erakusmahaiak, altzariak, eskudelak, banaketa-makinak, zoruak, telefonoak, pertxak, orgak, saskiak, txorrotak eta antzeko ezaugarriak dituzten elementuak.

4. **Txanda-aldaketa bakoitzean, lanpostuak garbitzea eta desinfektatzea:** arreta berezia jarriko da erakusmahaietan, manparetan, teklatuetan, ordainpeko terminaletan, ukipen-pantailetan, lan-tresnetan eta manipulatu daitezkeen elementuetan.
5. **Erabilitako garbiketa-materialak eta erabilitako babes-ekipoak bota,** garbiketa bakoitzaren ondoren.
6. **Garbiketa-neurriak langileen eremu pribatuetara zabaltzen dira,** langile bat baino gehiago dagoenean.
7. **Laneko arropa eta uniformeak: eguneroko garbiketa eta desinfekzioa.** 60 eta 90 gradu zentigradu artean, mekanizatuta.
8. **Kontsulta behar bezala aireztatzea.**
9. **Pazienteez ez dituzte komunak erabiliko,** behar-beharrezkoa denean izan ezik.
 - Erabiltzen bada, berehala garbituko dira sanitarioak, txorrotak eta heldulekuak.
10. **Paperontziak:** kontsultek paperontziak izan beharko dituzte, ahal dela tapa eta pedalarekin.
 - Maiz eta gutxienez egunean behin garbitu beharko dira.

3 PREBENTZIOA

Era berean, maiatzaren 9ko SND/399/2020 Aginduko langileentzako prebentzio-neurriak 3/388/2020 Aginduko berberak dira:

1. Langileak **lanera itzultzeko debekua**, baldin eta:
 - a) Etxeko isolamenduan egotea diagnostikoagatik edo COVID-19rekin bateragarria den sintomatologiagatik.
 - b) Etxeko berrogeialdian egotea, sintomarik izan ez arren, COVID-19 sintomak dituen edo diagnostikatuta dagoen norbaitekin kontaktua izateagatik.
2. **Laneko Arriskuen Prebentzioari buruzko Legea:** aginduaren berezko neurriak ahaztu gabe, Laneko Arriskuen Prebentzioari buruzko Legean ezarritakoa bete behar da, bai orokorrak, bai COVID-19ren kutsatzea prebenitzeko espezifikokoak.

Horri dagokionez, Aginduan ezartzen denez, lokalean zerbitzuak modu ohikoan nahiz aldiari behin ematen dituzten **hirugarren enpresetako langileek** honako hauek izan beharko dituzte:

GIPUZKOAKO SENDAGILEEN ELKARGO OFIZIALA COLEGIO OFICIAL DE MÉDICOS DE GIPUZKOA

- a) **Arrisku-mailari egokitutako norbera babesteko ekipamenduak:** beraz, baloratu behar da zer babes-neurri zehatz behar dituzten.
 - b) **Gel hidroalkoholikoak, birusen aurkakoak,** baimenduak eta onartuak. Ezinezkoa denean, ura eta xaboia.
 - c) **Nahitaezko maskarak, bi metroko segurtasun-distantzia bermatu ezin denean.**
 - d) **Babes-ekipamenduen erabilerari buruzko informazioa.** Babes-ekipamenduen erabilera egokiari buruzko informazioa izan beharko dute langile guztiek.
3. **Hatz-marka bidezko fitxatzailea:** beste batekin ordezkatu beharko da, edo erabilera bakoitzaren ondoren garbitu.
 4. **Lanpostuak, txandak eta gainerako lan-baldintzak aldatzea, pertsonen arteko gutxieneko distantzia bermatzeko** bi metro hesirik/babes-elementurik gabe, edo metro bat hesiekin.
 - Pazienteen arretan gertatuko den bezala, ezinezkoa bada, norbera babesteko ekipamendu egokia erabili beharko da.
 5. **Distantzia-neurriak erabilera komuneko eremuetan ere bete beharko dira:** aldagelak, armairuak, langileen komunak, atsedentekuak, jantokiak, sukaldeak, etab.
 6. **Dagokion osasun-zentroarekin berehalako harremana izatea sintomatologia-kasuetan:** Langileak lanpostua utziko du osasun-erloko profesional batek bere egoera medikoa baloratu arte.

4 PAZIENTEAK: BABES- ETA HIGIENE-NEURRIAK

1. **Behar-beharrezkoa den denbora** pazienteak lokalean egongo dira behar-beharrezkoa den denboran.
2. **2 metroko distantzia:** guneren batean bi paziente edo gehiago badaude, segurtasun-distantzia gordetzeko seinaleak egon beharko dira.
3. **Sarreran birusen aurkako gel ontziak.**
4. **Komunak ez erabiltzea:** pazienteek ez dituzte komunak erabiliko, behar-beharrezkoa ez bada behintzat; erabiltzen badituzte, berehala garbituko dituzte sanitarioak, txorrotak eta ateko heldulekuak.

5 MEDIKUEN ELKARGOAREN GOMENDIOAK

Aipatutako gomendio horiek 2020ko maiatzaren 11ean ematen dira, osasun-kontsultetarako lege-gomendio espezifikorik ez dagoenean.

Maiatzaren 9ko SND/399/2020 Aginduan ezarritako neurriak legez ezarritako gutxieneko neurritzat hartu behar dira. Baina, egia esan, agindu horrek ez du oraindik kontuan hartu kontsulta medikoen egoera berezia.

Alarma-egoera dekretatu aurretik, Medikuen Elkargoak [zenbait gomendio egin zituen pazienteak artatzeko](#) orduan, maiatzaren 9ko SND/399/2020 Aginduan ezarritakoari kalterik egin gabe. Gomendio horietako batzuk aplikagarriak izaten jarraitu beharko lukete, hala nola:

– **Galdetegi labur bat** egitea paziente bakoitzari kontsulta egin aurretik, galdera hauei erantzuteko:

- Sukarra, eztula edo beste arnas sintoma batzuk dituzu edo azken 14 egunetan izan dituzu?
- Kontaktuan egon zara koronabirus bidezko diagnostiko bat baieztatu zaion norbaitekin?
- Kontaktu zuzena izan duzu azken 14 egunetan arnas koadro akutua duen norbaitekin?

– Erantzunetako bat baiezkoa bada, baina temperatura **37,5^o-tik beherakoa** bada, 14 egunez atzeratu kontsulta.

– Erantzunetako bat baiezkoa bada eta temperatura **37,5^o-tik gorakoa** bada, ohiko osasun zentroarekin jarri beharko da harremanetan pazientea.

Maiatzaren 3ko SND/388/2020 Aginduan ezarritakoari kalterik egin gabe, jarduera berrabiarazteko, honako hauek ere hartu behar dira kontuan:

- I. Prebentzio Zerbitzuari egin beharreko jardueraren balorazioa eta protokoloak eskatzea:
 - a) Langileak babesteko neurriak dira.
 - b) Langileak legez babestu behar dira, Laneko Arriskuen Prebentzioari buruzko Legean eta lege hori garatzen duten gainerako legeetan ezarritakoaren arabera.
 - c) Langile bat kutsatzean sor daitekeen edozein arazoren aurrean, enplegatzaileak frogatu beharko du langilearentzat beharrezkoak diren babes-neurriak jarri dituela eta neurri horiek

GIPUZKOAKO SENDAGILEEN ELKARGO OFIZIALA COLEGIO OFICIAL DE MÉDICOS DE GIPUZKOA

Prebentzio Zerbitzuak ezarri behar izan dituela. Hala ere, gero enplegatzaileari egokituko zaio horiek inplementatzea eta betetzea.

- d) Neurri horiek langileentzat izango diren arren, argi dago ondorio zuzena izango duela pazienteen arretan, eta jakingo dugu zer neurri zehatz hartu behar diren.
2. **Elkarte Zientifikoak:** hainbat espezialitatetako elkarte zientifikoek egungo egoeran beren espezialitatea nola gauzatu jakiteko protokoloak eta jarraibideak atera ditzakete. Beraz, gomendagarria da horietara joatea, espezialitate/jarduerarako protokolo espezifikoaren bat atera duten ikusteko.
3. **Administrazio publikoen prozedurak/jarraibideak/protokoloak:** Administrazioek hainbat protokolo argitaratu dituzte, eta baliagarriak izan daitezke jarduera berrabiaraztean hartu behar diren neurriak ezartzeko. Laburpen hori esanguratsuentzat jo direnen laburpen txiki bat da:
 - a) [Laneko arriskuen prebentzioa vs. COVID-19: informazio-iturrien konpendio ez-zehatza](#): 2020ko apirilaren 27koa: dokumentu askotarako estekak jasotzen dituen gida zabala da.
 - b) [Covid-19aren kutsadurak prebenitzeko jardunbide egokien gida](#). Apirilak 11.
 - c) Eusko Jaurlaritzaren [gidaliburua, lantokietan jarduera modu seguruan abiarazteko](#).
 - d) [COVID-19a duten pazienteen maneian infekzioa prebenitzea eta kontrolatzea](#). Apirilaren 14koa.
 - e) [Koronabirus \(sars-cov-2\) berriak eragindako infekzio-kasuetan jarduteko prozedura](#). Apirilaren 11koa.
 - f) [COVID-19ren aurrean profesional sanitarioek eta sozio-sanitarioek jarduteko gida](#). Apirilaren 13koa.
 - g) Infografia: [Osasun-profesionaletan Covid-19 koronabirusaren bidezko infekzioa prebenitzeko gomendioak](#).

Medikuen Elkargoa kezkatuta agertu da medikuen babes-neurri faltagatik, eta, beraz, alderdi horretan eragin nahi dugu, medikuek eta langileek kasu espezifiko bakoitzerako beharrezkoak diren babes-neurriak eskura eduki eta bete ditzaten.